

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2003

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä kesäkuuta 2003

N:o 514—540

SISÄLLYS

N:o		Sivu
514	Laki rikoslain muuttamisesta	2231
515	Laki rikoslain muuttamisesta	2234
516	Laki pakkokeinolain 1 luvun muuttamisesta	2244
517	Laki poliisilain 27 §:n muuttamisesta	2246
518	Laki rajavartiolaitoksesta annetun lain 24 ja 51 §:n muuttamisesta	2247
519	Laki tullilain 17 §:n muuttamisesta	2248
520	Laki järjestyksenvalvojista annetun lain 9 §:n muuttamisesta	2249
521	Laki rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 2 ja 5 luvun muuttamisesta	2250
522	Laki tutkintavankeudesta annetun lain muuttamisesta	2252
523	Laki ilmailulain 37 §:n muuttamisesta	2253
524	Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä annetun lain 4 §:n muuttamisesta	2254
525	Laki joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	2255
526	Laki puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta	2256
527	Laki merimieslain 74 §:n muuttamisesta	2257
528	Laki ulosottolain 3 luvun 30 §:n muuttamisesta	2258
529	Laki turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 6 §:n muuttamisesta	2259
530	Laki turvatarkastuksista lentoliikenteessä annetun lain 6 §:n muuttamisesta	2260
531	Laki aluevalvontalain 31 §:n muuttamisesta	2261
532	Laki mielenterveyslain 22 d §:n muuttamisesta	2262
533	Laki säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain 35 §:n muuttamisesta	2263
534	Laki sotilaskurinpitolain 8 ja 38 §:n muuttamisesta	2264
535	Laki nuorista rikoksentehtävistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta	2265
536	Laki rikesakkomenettelystä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	2266
537	Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta	2267
538	Laki yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta	2268
539	Laki rikoslain voimaannapenemisestä annetun asetuksen 3 ja 12 §:n kumoamisesta	2269
540	Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 28 §:n muuttamisesta	2270

N:o 514

L a k i

rikoslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 33 luvun 4 §, 36 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 37 luvun 11 ja 14 §,
sellaisina kuin ne ovat, 33 luvun 4 § ja 36 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 769/1990, 37 luvun 11 § laissa 602/1997 ja 37 luvun 14 § laissa 369/2001, sekä
lisätään 33 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 769/1990, uusi 2 momentti ja 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 769/1990, uusi 2 momentti, 33 lukuun siitä lailla 875/2001 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § ja 36 lukuun uusi 9 § seuraavasti:

HE 2/2003
LaVM 1/2003
EV 2/2003

Neuvoston puitepäätös 2001/413/YOS; EYVL N:o L 149, 2.6.2001, s. 1

33 luku

Väärennysrikoksista

1 §

Väärennys

Yritys on rangaistava.

2 §

Törkeä väärennys

Yritys on rangaistava.

4 §

Väärennysaineiston hallussapito

Joka ilman hyväksyttävää syytä

1) vastaanottaa, hankkii, kuljettaa tai pitää hallussaan väärän tai väärennetyn todistus-kappaleen tai

2) valmistaa, vastaanottaa, hankkii, myy, luovuttaa tai pitää hallussaan sellaisen välineen tai tarvikkeen, jota voidaan perustellusti epäillä pääasiallisesti käytettävän väärennysrikosten tekemiseen,

on tuomittava *väärennysaineiston hallussapidosta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

7 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Väärennykseen, törkeään väärennykseen ja väärennysaineiston hallussapitoon sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

36 luku

Petoksesta ja muusta epärehellisyydestä

1 §

Petos

Petoksesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa dataa

syöttämällä, muuttamalla, tuhoamalla tai poistamalla taikka tietojärjestelmän toimintaan muuten puuttamalla saa aikaan tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa.

---

9 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Tämän luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun petokseen sekä törkeään petokseen silloin, kun se on tehty 1 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

37 luku

Maksuvälinerikoksista

11 §

Maksuvälinepetoksen valmistelu

Joka maksuvälinepetosrikoksen tekemistä varten

1) valmistaa, tuo maahan, hankkii, vastaanottaa tai pitää hallussaan maksuvälinelomakkeen tai

2) valmistaa, tuo maahan, hankkii, vastaanottaa, pitää hallussaan, myy tai luovuttaa erityisesti maksuvälinelomakkeen valmistamiseen soveltuvan välineen tai tarvikkeen taikka erityisesti tietoverkoissa tapahtuvaan maksuliikenteeseen soveltuvan tallenteen, ohjelmiston, välineen tai tarvikkeen,

on tuomittava *maksuvälinepetoksen valmistelusta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

14 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun, väärän rahan käyttöön, maksuvälinepetokseen, törkeään maksuvälinepetokseen ja maksuvälinepetok-

sen valmisteluun sovelletaan, mitä oikeus-
henkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä-
kuuta 2003.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 515

Laki**rikoslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 1 luvun 13 §:n 3 momentti, 2 luvun 1 § ja 13 §:n 2 momentti, 2 b luvun 1 ja 2 § sekä 39 luvun 7 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 13 §:n 3 momentti laissa 626/1996, 2 luvun 1 § laeissa 792/1989, 651/1991 ja 1056/1996, 13 §:n 2 momentti laissa 352/1990, 2 b luvun 1 ja 2 § laissa 520/2001 ja 39 luvun 7 § laissa 769/1990,
muutetaan 3—6 luku, 7 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentti, 10 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohta, 17 luvun 23 §:n 1 momentti ja 48 a luvun 6 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3—6 luku niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, 7 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentti laissa 697/1991, 10 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 875/2001, 17 luvun 23 §:n 1 momentti laissa 563/1998 ja 48 a luvun 6 §:n 2 momentti laissa 515/2002, sekä *lisätään* 2 b luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 520/2001, uusi 3 momentti, 7 lukuun siitä lailla 751/1997 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 §, 45 luvun 14 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 559/2000, uusi 2 momentti sekä lukuun uusi 26 a ja 26 b § sekä 26 a §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

2 b luku

Ehdollinen vankeus

3 §

Ehdollisen vankeuden sisältö

Valinnasta ehdollisen ja ehdottoman vankeuden välillä sekä ehdollisen vankeuden oheisseuraamuksista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

3 luku

Rikosoikeudellisen vastuun yleisistä edellytyksistä

1 §

Laillisuusperiaate

Rikokseen syylliseksi saa katsoa vain sellaisen teon perusteella, joka tekohetkellä on laissa nimenomaan säädetty rangaistavaksi.

Rangaistuksen ja muun rikosoikeudellisen seuraamuksen on perustuttava lakiin.

2 §

Ajallinen soveltuvuus

Rikokseen sovelletaan sitä lakia, joka oli voimassa, kun rikos tehtiin.

Jos tuomittaessa on voimassa toinen laki kuin rikosta tehtäessä, sovelletaan kuitenkin uutta lakia, jos sen soveltaminen johtaa lievempään lopputulokseen.

Jos laki on tarkoitettu olemaan voimassa vain määrättyinä aikana, sovelletaan sinä aikana tehtyyn tekoon tekohetkellä voimassa ollutta lakia, jollei toisin ole säädetty.

Jos lakiin sisältyvä rikossäännös saa täsmällisen sisältönsä muualta laista tai sen nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä, teon rangaistavuus arvioidaan tekohetkellä voimassa olleiden säännösten tai määräysten perusteella, jollei laissa ole toisin säädetty tai jollei uusi sääntely osoita suhtautumisen teon rangaistavuuteen muuttuneen.

3 §

Laiminlyönnin rangaistavuus

Laiminlyönti on rangaistava, jos rikoksen tunnusmerkistöissä niin nimenomaan määrätään.

Laiminlyönti on rangaistava myös, jos tekijä on jättänyt estämättä tunnusmerkistön mukaisen seurauksen syntymisen, vaikka hänellä on ollut erityinen oikeudellinen velvollisuus estää seurauksen syntyminen. Tällainen velvollisuus voi perustua:

- 1) virkaan, toimeen tai asemaan;
- 2) tekijän ja uhrin väliseen suhteeseen;
- 3) tehtäväksi ottamiseen tai sopimukseen;
- 4) tekijän vaaraa aiheuttaneeseen toimintaan; tai
- 5) muuhun niihin rinnastettavaan syyhyn.

4 §

Vastuukäraja ja syyntakeisuus

Rangaistusvastuun edellytyksenä on, että

tekijä on teon hetkellä täyttänyt viisitoista vuotta ja on syyntakeinen.

Tekijä on syyntakeeton, jos hän ei teko hetkellä kykene mielisairauden, syvän vajaamielisyyden taikka vakavan mielenterveyden tai tajunnan häiriön vuoksi ymmärtämään tekonsa tosiasiallista luonnetta tai oikeudenvastaisuutta taikka hänen kykynsä säädellä käyttäytymistään on sellaisesta syyistä ratkaisevasti heikentynyt (*syyntakeettomuus*).

Jollei tekijä ole 2 momentin mukaan syyntakeeton, mutta hänen kykynsä ymmärtää tekonsa tosiasiallinen luonne tai oikeudenvastaisuus taikka säädellä käyttäytymistään on mielisairauden, vajaamielisyyden taikka mielenterveyden tai tajunnan häiriön vuoksi teko hetkellä merkittävästi alentunut (*alentunut syyntakeisuus*), on rangaistusta määrättäessä otettava huomioon, mitä 6 luvun 8 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Päihtymystä tai muuta tilapäistä tajunnan häiriötä, johon tekijä on saattanut itsensä, ei oteta syyntakeisuusarvioinnissa huomioon, ellei siihen ole erityisen painavia syitä.

Jos tuomioistuimien jättää rikoksesta syytetyn hänen mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta, tuomioistuimen tulee, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, saattaa kysymys hänen hoidon tarpeestaan selvitetäväksi siten kuin mielenterveyslain (1116/1990) 21 §:ssä säädetään.

5 §

Syyksiluettavuus

Rangaistusvastuun edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus.

Jollei toisin säädetä, tässä laissa tarkoitettu teko on vain tahallisen rangaistava.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös muualla laissa tarkoitettua tekoa, josta ankarammaksi rangaistukseksi on säädetty enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta tai jota koskeva rangaistussäännös on annettu tämän lain voimaantulon jälkeen.

6 §

Tahallisuus

Tekijä on aiheuttanut tunnusmerkistön mu-

kaisen seurauksen tahallaan, jos hän on tarkoittanut aiheuttaa seurauksen taikka pitänyt seurauksen aiheutumista varmana tai varsin todennäköisenä. Seuraus on aiheutettu tahallaan myös, jos tekijä on pitänyt sitä tarkoittamaansa seuraukseen varmasti liittyvänä.

7 §

Tuottamus

Tekijän menettely on huolimaton, jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan (*tuottamus*).

Se, pidetäänkö huolimattomuutta törkeänä (*törkeä tuottamus*), ratkaistaan kokonaisarvostelun perusteella. Arvostelussa otetaan huomioon rikotun huolellisuusvelvollisuuden merkittävyys, vaarannettujen etujen tärkeys ja loukkauksen todennäköisyys, riskinoton tietoisuus sekä muut tekoon ja tekijään liittyvät olosuhteet.

Pikemmin tapaturmaan kuin tuottamukseen perustuvasta teosta ei rangaista.

4 luku

Vastuuvapausperusteista

1 §

Tunnusmerkistöerehdys

Jos tekijä ei teon hetkellä ole selvillä kaikkien niiden seikkojen käsilläolosta, joita rikoksen tunnusmerkistön toteutuminen edellyttää, tai jos hän erehtyy sellaisesta seikasta, teko ei ole tahallinen. Vastuu tuottamuksellisesta rikoksesta voi kuitenkin tulla kysymykseen tuottamuksen rangaistavuutta koskevien säännösten mukaan.

2 §

Kieltoerehdys

Jos tekijä erehtyy pitämään tekoaan sallittuna, hän on rangaistusvastuusta vapaa, jos

erehtymistä on pidettävä ilmeisen anteeksiantettavana seuraavien seikkojen vuoksi:

- 1) lain puutteellinen tai virheellinen julkistaminen;
- 2) lain sisällön erityinen vaikeaselkoisuus;
- 3) viranomaisen virheellinen neuvo; tai
- 4) muu näihin rinnastettava seikka.

3 §

Vastuusta vapauttavaa seikkaa koskeva erehdys

Jos tekoon ei liity jäljempänä 4—6 §:ssä tarkoitettua vastuuvapausperustetta, mutta tekoilanteeseen, sellaisena kuin tekijä sen perustellusti käsitti, olisi tällainen peruste liittynyt, häntä ei rangaista tahallisesta rikoksesta. Vastuu tuottamuksellisesta rikoksesta voi kuitenkin tulla kysymykseen tuottamuksen rangaistavuutta koskevien säännösten mukaan.

4 §

Hätävarjelu

Aloitettun tai välittömästi uhkaavan oikeudettoman hyökkäyksen torjumiseksi tarpeellinen puolustusteko on hätävarjeluna sallittu, jollei teko ilmeisesti ylitä sitä, mitä on pidettävä kokonaisuutena arvioiden puolustettavana, kun otetaan huomioon hyökkäyksen laatu ja voimakkuus, puolustautujan ja hyökkääjän henkilö sekä muut olosuhteet.

Jos puolustuksessa on ylitetty hätävarjelu rajat (*hätävarjelu liioittelu*), tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos olosuhteet olivat sellaiset, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hyökkäyksen vaarallisuus ja yllätyksellisyys sekä tilanne muutenkin.

5 §

Pakkotila

Muun kuin edellä 4 §:ssä tarkoitettun, oikeudellisesti suojattua etua uhkaavan välittömän ja pakottavan vaaran torjumiseksi tarpeellinen teko on pakkotilatekona sallittu, jos teko on kokonaisuutena arvioiden puo-

lustettava, kun otetaan huomioon pelastettavan edun ja teolla aiheutetun vahingon ja haitan laatu ja suuruus, vaaran alkuperä sekä muut olosuhteet.

Jos oikeudellisesti suojatun edun pelastamiseksi tehtyä tekoa ei ole 1 momentin perusteella pidettävä sallittuna, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos tekijältä ei kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon pelastettavan edun tärkeys, tilanteen yllätyksellisyys ja pakottavuus sekä muut seikat.

6 §

Voimakeinojen käyttö

Oikeudesta käyttää voimakeinoja virkatehtävän hoitamiseksi tai muun siihen rinnastettavan syyn vuoksi sekä oikeudesta avustaa järjestystä ylläpitämään asetettuja henkilöitä säädetään erikseen lailla.

Voimakeinoja käytettäessä saa turvautua vain sellaisiin tehtävään suorittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin, joita on pidettävä kokonaisuutena arvioiden puolustettavina, kun otetaan huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus sekä tilanne muutenkin.

Jos voimakeinojen käytössä on ylitetty 2 momentissa säädetty rajat, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos on erittäin painavia perusteita katsoa, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hänen asemansa ja koulutuksensa sekä tehtävän tärkeys ja tilanteen yllätyksellisyys.

7 §

Rangaistusvastuun lievennys

Vaikka tekijää ei tässä luvussa säädettyjen perusteiden nojalla kokonaan vapauteta rangaistusvastuusta, olosuhteet voidaan kuitenkin ottaa huomioon rangaistusvastuuta lieventävinä siten kuin 6 luvun 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään.

5 luku

Yrityksestä ja osallisuudesta

1 §

Yritys

Rikoksen yrityksestä rangaistaan vain, jos yritys on tahallista rikosta koskevassa säännöksessä säädetty rangaistavaksi.

Teko on edennyt rikoksen yritykseksi, kun tekijä on aloittanut rikoksen tekemisen ja saanut aikaan vaaran rikoksen täyttymisestä. Rikoksen yritys on kysymyksessä silloinkin, kun sellaista vaaraa ei aiheudu, jos vaaran syntymättä jääminen on johtunut vain satunnaisista syistä.

Määrättäessä rangaistusta rikoksen yrityksestä sovelletaan, mitä 6 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään, jollei yritystä ole tapaukseen soveltuvassa rikossäännöksessä rinnastettu täytettyyn tekoon.

2 §

Yrityksestä luopuminen ja tehokas katuminen

Yrityksestä ei rangaista, jos tekijä on vapaaehtoisesti luopunut rikoksen täyttämisestä tai muuten estänyt tunnusmerkistössä tarkoitetun seurauksen syntymisen.

Jos rikoksessa on useita osallisia, yrityksestä luopuminen ja tehokas katuminen vapauttaa tekijän, yllyttäjän tai avunantajan vastuusta vain, jos hän on saanut myös muut osalliset luopumaan rikoksen täyttämisestä tai muuten kyennyt estämään tunnusmerkistössä tarkoitetun seurauksen syntymisen taikka muulla tavalla poistanut oman toimintansa merkityksen rikoksen toteuttamisessa.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, yrityksestä ei rangaista, jos rikos jää täyttymättä tai tunnusmerkistössä tarkoitettu seuraus syntymättä tekijästä, yllyttäjältä tai avunantajasta riippumattomasta syystä, mutta hän on vapaaehtoisesti ja vakavasti pyrkinyt estämään rikoksen täyttymisen tai seurauksen syntymisen.

Jos 1—3 momentin perusteella rankaisematta jäävä yritys samalla toteuttaa muun, täytetyn rikoksen, se rikos on rangaistava.

3 §

Rikoskumppanuus

Jos kaksi tai useammat ovat yhdessä tehneet tahallisen rikoksen, rangaistaan kutakin rikoksen tekijänä.

4 §

Välillinen tekeminen

Tekijänä tuomitaan se, joka on tehnyt tahallisen rikoksen käyttäen välikappaleena toista, jota ei voida rangaista siitä rikoksesta syyntakeettomuuden tai tahallisuuden puuttumisen vuoksi taikka muusta rikosoikeudellisen vastuun edellytyksiin liittyvästä syytä.

5 §

Yllytys

Joka tahallaan taivuttaa toisen tahalliseen rikokseen tai sen rangaistavaan yritykseen, tuomitaan yllytyksestä rikokseen kuten tekijä.

6 §

Avunanto

Joka ennen rikosta tai sen aikana neuvoin, toimin tai muilla tavoin tahallaan auttaa toista tahallisen rikoksen tai sen rangaistavan yrityksen tekemisessä, tuomitaan avunannosta rikokseen saman lainkohdan mukaan kuin tekijä. Rangaistusta määrättäessä sovelletaan kuitenkin, mitä 6 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään.

Yllytyksestä rangaistavaan avunantoon rangaistaan avunantona.

7 §

Erityiset henkilöön liittyvät olosuhteet

Erityinen henkilöön liittyvä olosuhde, joka poistaa jonkin teon rangaistavuuden taikka vähentää tai enentää sitä, koskee ainoastaan mainitussa suhteessa olevaa tekijää, yllyttäjää tai avunantajaa.

Yllyttäjää tai avunantajaa ei vapauta rangaistusvastuusta se, ettei häntä koske sellai-

nen erityinen henkilöön liittyvä olosuhde, joka perustaa tekijän teon rangaistavuuden.

8 §

Oikeushenkilön puolesta toimiminen

Yhteisön, säätiön tai muun oikeushenkilön lakimääräisen toimielimen tai johdon jäsen sekä oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä taikka sen puolesta työ- tai virkasuhteessa tai toimeksiannon perusteella muutoin toimiva henkilö voidaan tuomita oikeushenkilön toiminnassa tehdystä rikoksesta rangaistukseen siitä huolimatta, ettei hän täytä rikoksen tunnusmerkistössä tekijälle asetettuja erityisehtoja, jos oikeushenkilö nuo ehdot täyttää.

Jos rikos on tehty elinkeinonharjoittajan liikkeeseen kuuluvassa tai muussa oikeushenkilön toimintaan rinnastettavassa järjestäytyneessä toiminnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään oikeushenkilön toiminnassa tehdystä rikoksesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta, jos asiasta muualla laissa säädetään toisin.

6 luku

Rangaistuksen määräämisestä*Yleiset säännökset*

1 §

Rangaistuslajit

Yleisiä rangaistuslajeja ovat rikesakko, sakko, ehdollinen vankeus, yhdyskuntapalvelu ja ehdoton vankeus.

Erityisiä rangaistuksia virkamiehiä varten ovat varoitus ja viraltapano.

Sotilaan ja muun 45 luvun alaisen henkilön kurinpitorangaistuksia ovat varoitus, poistumisrangaistus, kurinpitosakko ja aresti. Sovellettaessa muuhun kuin 45 luvun alaiseen henkilöön säännöstä, jossa säädetään seuraamukseksi kurinpitorangaistus, hänet tuomitaan kurinpitorangaistuksen sijasta sakkoon.

Oikeushenkilölle tuomitaan yhteisösakko siten kuin 9 luvussa säädetään.

2 §

Rangaistusasteikko ja siitä poikkeaminen

Rangaistus määrätään noudattaen rikoksesta säädettyä rangaistusasteikkoa. Siitä voidaan poiketa siten kuin 8 §:ssä säädetään. Asteikon mukainen enimmäisrangaistus voidaan ylittää siten kuin 7 luvussa säädetään.

3 §

Rangaistuksen määräämisen lähtökohdat

Rangaistusta määrätessä on otettava huomioon kaikki lain mukaan rangaistuksen määrään ja lajiin vaikuttavat perusteet sekä rangaistuskäytännön yhtenäisyys.

Rangaistuksen mittaamisessa vaikuttavia perusteita ovat tämän luvun 4—8 §:ssä mainitut perusteet niiden ohella, joista muualla laissa säädetään.

Päätettäessä rangaistuksen lajista noudatetaan rangaistuksen mittaamisessa vaikuttavien perusteiden ohella, mitä 9—12 §:ssä säädetään.

Rangaistuksen mittaaminen

4 §

Yleisperiaate

Rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttamiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen.

5 §

Koventamisperusteet

Rangaistuksen koventamisperusteita ovat:

1) rikollisen toiminnan suunnitelmallisuus;
2) rikoksen tekeminen vakavien rikosten tekemistä varten järjestäytyneen ryhmän jäsenenä;

3) rikoksen tekeminen palkkiota vastaan;

4) rikoksen kohdistaminen kansalliseen, rodulliseen, etniseen tai muuhun sellaiseen kansanryhmään kuuluvaan henkilöön tähän ryhmään kuulumisen perusteella; ja

5) tekijän aikaisempi rikollisuus, jos sen ja uuden rikoksen suhde rikosten samankaltaisuuden johdosta tai muuten osoittaa tekijässä ilmeistä piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

6 §

Lieventämisperusteet

Rangaistuksen lieventämisperusteita ovat:

1) rikoksen tekemiseen vaikuttanut huomattava painostus, uhka tai muu sen kaltainen seikka;

2) rikokseen johtanut voimakas inhimillinen myötätunto taikka poikkeuksellinen ja äkkiarvaamaton houkutus, asianomistajan poikkeuksellisen suuri myötävaikutus tai muu vastaava seikka, joka on ollut omiaan heikentämään tekijän kykyä noudattaa lakia;

3) tekijän ja asianomistajan välillä saavutettu sovinto, tekijän muu pyrkimys estää tai poistaa rikoksensa vaikutuksia taikka hänen pyrkimyksensä edistää rikoksensa selvittämistä; ja

4) 8 §:n 1 ja 3 momentissa mainitut perusteet.

7 §

Kohtuullistamisperusteet

Edellä 6 §:ssä säädetyn lisäksi on rangaistusta lieventävänä seikkana otettava huomioon myös

1) tekijälle rikoksesta johtunut tai hänelle tuomiosta aiheutuva muu seuraus,

2) tekijän korkea ikä, heikko terveydentila tai muut henkilökohtaiset olot sekä

3) rikoksen tekemisestä kulunut huomattavan pitkä aika,

jos vakiintuneen käytännön mukainen rangaistus johtaisi näistä syistä kohtuuttomaan tai poikkeuksellisen haitalliseen lopputulokseen.

8 §

Rangaistusasteikon lieventäminen

Rangaistus määrätään noudattaen lievennettyä rangaistusasteikkoa, jos:

1) tekijä on tehnyt rikoksen alle 18-vuotiaana;

2) rikos on jäänyt yritykseen;

3) tekijä tuomitaan avunantajana rikokseen soveltaen, mitä 5 luvun 6 §:ssä säädetään, tai hänen osallisuutensa rikokseen on muutoin muiden osallisuutta selvästi vähäisempi;

4) rikos on tehty olosuhteissa, jotka läheisesti muistuttavat vastuuvapausperusteiden soveltamiseen johtavia olosuhteita; tai

5) siihen on edellä 6 tai 7 §:ssä mainituilla tai muilla poikkeuksellisilla perusteilla tuomioissa mainittavia erityisiä syitä.

Määrättäessä rangaistusta 1 momentin nojalla tekijälle saa tuomita enintään kolme neljännestä rikoksesta säädetyn vankeus- tai sakkorangaistuksen enimmäismäärästä ja vähintään rikoksesta säädetyn rangaistuslajin vähimmäismäärän. Jos rikoksesta voisi seurata elinkautinen vankeus, enimmäisrangaistus sen sijasta on kaksitoista vuotta vankeutta ja vähimmäisrangaistus kaksi vuotta vankeutta.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös määrättäessä rangaistusta rikoksen alentuneesti syyntakeisena tehneelle. Alentunut syyntakeisuus ei kuitenkaan vaikuta käytettävissä olevaan enimmäisrangaistukseen.

Jos rikoksesta on säädetty ankarimmaksi rangaistukseksi vankeutta määrääjäksi, tuomioistuin voi tässä pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa määrätä rangaistukseksi vankeuden sijasta sakkoa, jos siihen on erityisen painavia syitä.

Rangaistuslajin valinta

9 §

Valinta ehdollisen ja ehdottoman vankeuden välillä

Määräaikainen, enintään kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdolliseksi (*ehdollinen vankeus*), jollei rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys tai tekijän aikaisempi rikollisuus edellytä ehdottomaan vankeuteen tuomitsemista.

Alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta ei kuitenkaan saa tuomita ehdottomaan vankeusrangaistukseen, elleivät painavat syyt sitä vaadi.

10 §

Ehdollisen vankeuden oheisseuraamukset

Jos ehdollista vankeutta yksinään on pidettävä riittämättömänä rangaistuksena rikoksesta, voidaan sen ohessa tuomita sakkoa, tai jos ehdollinen vankeus on vuotta pidempi, vähintään 20 ja enintään 90 tuntia yhdyskuntapalvelua.

Rikoksen alle 21-vuotiaana tehnyt voidaan tuomita ehdollisen vankeuden tehosteeksi koeajaksi valvontaan, jos tätä on pidettävä perusteltuna tekijän sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi sekä uusien rikosten ehkäisemiseksi.

Ehdollisen vankeuden ohessa tuomitavasta sakosta, yhdyskuntapalvelusta ja valvonnasta on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Yhdyskuntapalvelu voidaan kuitenkin muuntaa vähintään neljän ja enintään 90 päivän vankeudeksi.

11 §

Yhdyskuntapalvelu

Rikoksentekijä, joka tuomitaan pituudeltaan määrättyyn, enintään kahdeksan kuukauden ehdottomaan vankeusrangaistukseen, tuomitaan sen sijasta yhdyskuntapalveluun, jollei ehdottomien vankeusrangaistusten, aiempien yhdyskuntapalvelurangaistusten tai muiden painavien syiden ole katsottava olevan esteenä yhdyskuntapalveluun tuomitsemiselle.

Yhdyskuntapalveluun tuomitsemisen edellytyksenä on, että rikoksentekijä on antanut suostumuksensa rangaistuksen tuomitsemiseen yhdyskuntapalveluna ja että hänen voidaan olettaa suoriutuvan yhdyskuntapalvelusta.

12 §

Rangaistuksen tuomitsematta jättäminen

Tuomioistuin saa jättää rangaistuksen tuomitsematta, jos:

1) rikosta on sen haitallisuuteen tai siitä ilmenevään tekijän syyllisyyteen nähden pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä;

2) tekijä on tehnyt rikoksensa alle 18-vuotiaana ja teon katsotaan johtuneen ymmärtämättömyydestä tai harkitsemattomuudesta;

3) rikos on tekoon tai tekijään liittyvistä erityisistä syistä anteeksiannettavaan tekoon rinnastettava;

4) rangaistusta on pidettävä kohtuuttomana tai tarkoituksettomana erityisesti, kun otetaan huomioon edellä 6 §:n 3 kohdassa ja 7 §:ssä tarkoitettut seikat tai sosiaali- ja terveydenhuollon toimet; taikka

5) rikos ei yhteisen rangaistuksen määräämistä koskevien säännösten johdosta olennaisesti vaikuttaisi kokonaisrangaistuksen määrään.

Tuomitusta rangaistuksesta tehtävät vähennykset

13 §

Vapaudenmenetysajan vähentäminen

Jos määräaikainen vankeusrangaistus tuomitaan teosta, jonka johdosta rikoksen tehnyt on ollut vapautensa menettäneenä yhtäjaksoisesti vähintään yhden vuorokauden, tuomioistuimen on vähennettävä rangaistuksesta vapaudenmenetystä vastaava aika tai katsottava vapaudenmenetys rangaistuksen täydeksi suoritukseksi.

Samoin on meneteltävä, jos vapaudenmenetys on aiheutunut muun saman asian yhteydessä syytteen tai esitutkinnan kohteena olleen rikoksen johdosta tai oikeuteen tuotavaksi määrätyn vastaajan säilöön ottamisen johdosta.

Jos rangaistukseksi tuomitaan sakko, vapaudenmenetys on otettava huomioon kohtuullisessa määrin, kuitenkin vähintään vapaudenmenetystä vastaavan ajan pituisena, tai katsottava rangaistuksen täydeksi suoritukseksi.

Jos rangaistukseksi tuomitaan nuorisorangaistus, vapaudenmenetys on otettava huomioon kohtuullisessa määrin vähentämällä tuomittavalle muutoin määrättäviä nuorisopalvelutunteja.

14 §

Ulkomailla tuomitun rangaistuksen vähentäminen

Jos joku Suomessa tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta ulkomailla tuomitun seuraamuksen hän on kokonaan tai osaksi suorittanut, on tuomittavasta rangaistuksesta vähennettävä kohtuullinen määrä. Jos suoritettu seuraamus on ollut vapausrangaistus, tuomioistuimen on vähennettävä rangaistuksesta vapaudenmenetystä vastaava aika. Tuomioistuin voi myös todeta, että suoritettua seuraamusta on pidettävä riittävänä seuraamuksena rikoksesta.

15 §

Rangaistusvankien kurinpitovankien vähentäminen

Rangaistusvangille voidaan määrätä rangaistuslaitoksessa rikoksesta kurinpitovankien suten kuin siitä erikseen säädetään. Jos rangaistusvanki tuomioistuimessa tuomitaan rikoksesta, josta määrätyn kurinpitovankien rangaistuksen hän on kokonaan tai osaksi suorittanut, on rangaistuksesta vähennettävä kohtuullinen määrä, jollei ole perusteltua aihetta jättää vähennystä tekemättä tai pitää suoritettua kurinpitovankien rangaistusta täytenä rangaistuksena teosta.

16 §

Lain 45 luvun alaisien henkilöiden kurinpitoseuraamusten vähentäminen

Tämän lain 45 luvun alaiselle henkilölle voidaan kurinpitomenettelyssä määrätä soti-lasoikeudenkäyntilain 2 §:ssä tarkoitettua rikoksesta kurinpitovankien rangaistus tai -ojennus siten kuin siitä erikseen säädetään. Jos tällainen henkilö on suorittanut kurinpitomenettelyssä määrätyn rangaistuksen tai kurinpito-ojennuksen joko kokonaan tai osaksi ja hänet tuomitaan sen jälkeen samasta rikoksesta tuomioistuimessa rangaistukseen, on jo täytäntöön pantu rangaistus ja ojennus otettava kohtuullisessa määrin huomioon vähennyksenä tai katsottava rangaistuksen täydeksi suoritukseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vähennystä laskettaessa yksi vapaudenmenetysvuorokausi vastaa yhtä arestivuorokautta, kahden päivän kurinpitosaakkoa, kahta poistumisrangaistus- tai poistumiskiellonvuorokautta sekä kolmea kertaa ylimääräistä palvelusta.

7 luku

Yhteisestä rangaistuksesta

3 §

Yhteinen sakkorangaistus

Yhteinen sakkorangaistus saa olla enintään 240 päiväsakkoa. Yhteinen sakkorangaistus ei kuitenkaan saa olla eri rikosten enimmäisrangaistusten yhteismäärää ankarampi. Jos jostakin rikoksesta tuomittavalle sakkorangaistukselle on 1 päivän kesäkuuta 1969 jälkeen säädetty erityinen vähimmäismäärä, yhteinen sakkorangaistus ei saa olla sitä pienempi.

Edellä säädettyä ei sovelleta euromääräisesti tuomittavaan uhkasakkoon.

7 §

Aikaisemmin tuomitun yhdyskuntapalvelurangaistuksen huomioon ottaminen

Aikaisemmin tuomittu yhdyskuntapalvelurangaistus voidaan ottaa uutta rangaistusta tuomittaessa huomioon vastaavalla tavalla kuin aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus 6 §:n mukaan.

10 luku

Menettämisseuraamuksista

1 §

Menettämisseuraamuksen yleiset edellytykset

Menettämisseuraamuksen määrääminen voi perustua myös rangaistavaksi säädettyyn tekoon,

2) jonka tekijä on rangaistusvastuusta vapaa 4 luvun 2 §:n, 4 §:n 2 momentin, 5 §:n 2 momentin, 6 §:n 3 momentin tai 45 luvun 26 b §:n 2 momentin nojalla; taikka

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

23 §

Seuraamuksia koskevia säännöksiä

Joka tuomitaan eläinsuojelurikoksesta tai lievistä eläinsuojelurikoksesta, voidaan samalla tuomita menettäneeksi oikeutensa pitää tai hoitaa eläimiä taikka muuten vastata eläinten hyvinvoinnista. Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka tuomitaan eläinsuojelulain 54 §:n 1 momentin nojalla eläinsuojelurikkomuksesta ja jota voidaan pitää soveltumattomana tai kykenemättömänä huolehtimaan eläinten hyvinvoinnista. Kielto voidaan antaa määräajaksi tai pysyvästi. Kielto voi koskea määrättyjen eläinlajien pitämistä tai eläinten pitämistä yleensä. Eläintenpitokielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka jätetään rangaistukseen tuomitsematta 3 luvun 4 §:n 2 momentin nojalla. Kielto on voimassa muutoksenhausta huolimatta, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisesti.

45 luku

Sotilasrikoksista

14 §

Niskoittelu

Käskyn täyttämättä jättämisestä ei saa tuomita rangaistusta, jos käskyn täyttäminen olisi johtanut selvästi virka- tai palvelusvelvollisuuden vastaiseen taikka muuten selvästi lainvastaiseen tekoon.

Täydentäviä säännöksiä

26 a §

Voimakeinojen käyttö

Jos vartio-, päivystys- tai poliisitehtävää suorittava sotilas kohtaa vastarintaa, hänellä on oikeus käyttää sellaisia vastarinnan murttamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon joukon tai vartioitavan kohteen turvallisuus, virka- tai palvelustehtävän laatu ja vastarinnan vaarallisuus. Edellä mainituin edellytyksin vartiomiehellä on oikeus voimakeinojen käyttöön myös, kun joku hänen pysähtymiskäskystään huolimatta lähestyy vartioitavaa aluetta, jonne tuleminen on kielletty.

Jos käskynalainen taistelussa, merihädässä tai vastaavassa joukolle tai sen toiminnalle erityisen vaarallisessa tilanteessa esimiehen kiellosta huolimatta pakenee, väkivaltaisesti vastustaa esimestä tai ei noudata esimiehen vaaran torjumiseksi antamaa käskyä, vaikka käsky on toistettu, esimiehellä on oikeus käyttää käskynalaista vastaan sellaisia kuullaisuuden ja järjestyksen palauttamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää teon estämiseksi tai käskyn täyttämiseksi puolustettavina, kun otetaan huomioon käskynalaisen teon vaarallisuus ja tilanne muutenkin.

Sotavangin paetessa on sillä, jonka tehtävänä on estää pakeneminen, oikeus käyttää rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain (39/1889) 2 luvun 11 b §:ssä säädettyjä voimakeinoja.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

26 b §

Esimiehen käsky

Teosta, jonka sotilas on tehnyt esimiehensä käskystä, tuomitaan käskynalainen rangaistukseen vain, jos:

1) hän on käsittänyt, että hän käskyn täyttämällä toimisi lakia taikka virka- tai palvelusvelvollisuutta vastaan; tai

2) hänen olisi pitänyt ymmärtää käskyn ja sen edellyttämän teon oikeudenvastaisuus, kun otetaan huomioon käsketyt teon lainvastaisuuden ilmeisyys.

Jos teko on tapahtunut olosuhteissa, joissa käskynalaiselta ei voitu kohtuudella edellyttää käskyn täyttämättä jättämistä, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa.

48 a luku

Luonnonvararikoksista

6 §

Metsästyskielto

Metsästyskieltoon määrätty ei saa metsästyskiellon aikana metsästää eikä toimia metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana. Metsästyskielto voidaan määrätä myös henkilölle, joka jätetään rangaistukseen tuomitsematta 3 luvun 4 §:n 2 momentin nojalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2004.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 516

L a k i**pakkokeinolain 1 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 615/2002, uusi 4 ja 5 momentti ja lukuun uusi 2 a § seuraavasti:

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen*Kiinniottaminen*

1 §

Jokamiehen kiinniotto-oikeus

— — — — —
Jos kiinniottettava tekee vastarintaa tai pakenee, kiinniottaja saa käyttää sellaisia kiinniottamisen toimittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää kokonaisuutena arvioiden puolustettavina, kun otetaan huomioon rikoksen laatu, kiinniottettavan käyttäytyminen ja tilanne muutenkin.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

2 a §

Itseapu

Rikoksen kautta menetetyn tai muutoin kadotetun irtaimen omaisuuden takaisin hankkimiseksi on turvauduttava viranomaisen apuun. Toimet tällaisen omaisuuden takaisin ottamiseksi ovat kuitenkin itseapuna sallittuja, jos:

1) omaisuus on rikoksen kautta menetetty ja toimiin omaisuuden takaisin ottamiseksi on ryhdytty välittömästi rikoksen tapahduttua; tai

2) menetetty tai kadotettu omaisuus muissa tapauksissa otetaan takaisin siltä, joka pitää sitä oikeudettomasti hallussaan, eikä saata-villa ollut riittävää ja oikea-aikaista viran-omaisapua.

Edellä tarkoitetuissa tilanteissa saa käyttää sellaisia omaisuuden takaisin hankkimiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää kokonaisuutena arvioiden puolustettavina,

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

kun otetaan huomioon tapahtuneen oikeudenloukkauksen ilmeisyys sekä uhkaavan oikeudenmenetyksen suuruus ja todennäköisyys.

Rangaistavasta omankädenoikeudesta säädetään rikoslain 17 luvun 9 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 517

L a k i

poliisilain 27 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 7 päivänä huhtikuuta 1995 annetun poliisilain (493/1995) 27 §:n 4 momentti seuraavasti:

27 §

Voimakeinojen käyttö

Voimakeinojen käytön liioittelusta sääde-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

tään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 518

L a k i**rajavartiolaitoksesta annetun lain 24 ja 51 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolaitoksesta 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain (320/1999) 51 §:n
 1 ja 2 momentti ja
lisätään 24 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

24 §

Voimakeinojen käyttö

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

51 §

Sotilasrikossäännösten soveltaminen

Rajavartiolaitoksen sotilasviroissa palvele-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

vat ovat rikoslain 45 luvun sotilaita koskevien säännösten alaisia lukuun ottamatta luvun 26 a §:ää.

Sota-aikana ovat rikoslain 45 luvun säännösten alaisia rajavartiolaitoksessa myös luvun 28 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä vastaavissa tehtävissä palvelevat henkilöt, joihin ei kuitenkaan sovelleta mainitun luvun 26 a §:ää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 mikuuta 2004.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

HE 44/2002
 LaVM 28/2002
 EV 261/2002

3 430301/85

N:o 519

L a k i

tullilain 17 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 17 §, sellaisena kuin se on laissa 505/1995, seuraavasti:

17 §
Mitä poliisilain (493/1995) 27 §:n 1, 2 ja 4 momentissa säädetään poliisimiehen oikeudesta käyttää eräissä tapauksissa voimakeinoja, sovelletaan vastaavasti tullimieheen. Henkilöön, joka avustaa tullimestä tämän

pyynnöstä tai suostumuksella virkatehtävän suorittamisessa, sovelletaan, mitä poliisilain 46 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 520

L a k i

järjestyksenvalvojista annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään järjestyksenvalvojista 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (533/1999) 9 §:ään
uusi 4 momentti seuraavasti:

9 §

Voimakeinojen käyttö

Voimakeinojen käytön liioittelusta sääde-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

tään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja
7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 521

L a k i**rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 2 ja 5 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rangaistusten täytäntöönpanosta 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun lain (39/1889) 2 luvun 2 a § ja 13 §:n 1 momentti sekä 5 luvun 9 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 2 a § laissa 958/1976 ja 13 §:n 1 momentti laissa 580/2001 sekä 5 luvun 9 § laissa 703/1991, sekä

lisätään 2 lukuun, sellaisena kuin se on siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, uusi 11 b § seuraavasti:

2 luku

Yleisiä säännöksiä vankeusrangaistuksesta ja sakon muuntorangaistuksesta

2 a §

Rikoslain (39/1889) 6 luvun 13 §:ssä tarkoitettu vapaudenmenetystä vastaava vähennys otetaan rangaistuksen täytäntöönpanossa huomioon sen pituisena kuin tuomioistuimen päätöksessä on määrätty. Samaa kalenteriaikaa koskeva vähennys otetaan huomioon vain kerran. Jos tuomittu on päätöksessä mainittuna kalenteriaikana suorittanut vankeusrangaistusta tai sakon muuntorangaistusta, vähennystä ei tältä ajalta ole laskettava.

11 b §

Jos vanki yrittää karata tai tekee vastarintaa vartijalle taikka muulle, jonka tehtävänä on estää karkaaminen tai joka on ohjaamassa vankia järjestykseen, on tällä oikeus käyttää sellaisia karkaamisen estämiseksi tai järjestyksen ylläpitämiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan olosuhteisiin nähden pitää puolustettavina. Laki on sama, jos kysymyksessä olevissa tapauksissa vastarintaa tekee joku muu kuin vanki.

Sillä, joka 1 momentissa mainitun henkilön pyynnöstä tai tämän suostumuksella avustaa tässä tarkoitetun virkatehtävän suorittamisessa, on oikeus sellaisten karkaamisen estämiseksi tai järjestyksen ylläpitämiseksi tarpeellisten voimakeinojen käyttämiseen, joita voidaan olosuhteisiin nähden pitää puolustettavina.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

13 §

Määräajaksi vankeusrangaistukseen tuomittu voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on suorittanut rangaistuksestaan, tuomioistuimen rikoslain 6 luvun 13 §:n nojalla tekemä vähennys mukaan luettuna, kaksi kolmannesta, tai jos ehdonalaiseen vapauteen päästämiseen on erityisiä syitä, puolet siitä, kummassakin tapauksessa kuitenkin vähintään 14 päivää. Erityisenä syynä pidetään sitä, ettei vanki rikoksen tekopäivää edeltäneiden kolmen vuoden aikana ole suorittanut rangaistuslaitoksessa vankeusrangaistusta eikä ollut eristettynä pakkolaitoksessa.

5 luku

Täytäntöönpanosta nuorisovankilassa

9 §

Vanki voidaan päästää nuorisovankilasta ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on suorit-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

tanut rangaistuksestaan, tuomioistuimen rikoslain 6 luvun 13 §:n nojalla tekemä vähennys mukaan luettuna, kolmanneksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 522

L a k i

tutkintavankeudesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tutkintavankeudesta 19 päivänä heinäkuuta 1974 annettuun lakiin (615/1974) uusi
15 a § seuraavasti:

15 a §
Mitä rangaistusten täytäntöönpanosta an-
netun lain (39/1889) 2 luvun 11 b §:ssä
säädetään oikeudesta käyttää voimakeinoja,
sovelletaan vastaavasti, jos tutkintavanki yrit-

tää karata tai tekee vastarintaa taikka muu
henkilö tekee vastarintaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 523

L a k i

ilmailulain 37 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä maaliskuuta 1995 annetun ilmailulain (281/1995) 37 § seuraavasti:

37 §

Järjestys ja pakkokeinot

Jos ilma-alus on vaarassa tai jos matkustajien tai miehistön turvallisuus muutoin vaatii, päälliköllä on oikeus käyttää kiinniottoa, henkilön tai tavaran tarkastusta tai muita vastaavia järjestyksen palauttamiseksi tai turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi tarpeellisia keinoja, joita voidaan pitää kokonaisuutena arvioiden puolustettavina, kun otetaan huomioon vaaran suuruus ja tilanne muutenkin. Jokainen miehistön jäsen on velvollinen ilman eri käskyä antamaan päällikölle tarvittavaa apua. Päällikön kehotuk-

sesta on myös matkustajalla oikeus antaa sellaista apua.

Miehistön jäsenellä ja matkustajalla on oikeus ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ilman päällikön kehotusta, kun on perusteltua syytä uskoa, että toimenpide on välttämätön ilma-aluksen taikka siinä olevien henkilöiden tai tavaroiden suojelemiseksi.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 524

Laki

järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä 17 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (472/1977) 4 § seuraavasti:

4 §

Jos kulkuneuvosta poistettava tai kiinni otettava matkustaja koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen tai kiinni ottamisen, kuljettajalla on oikeus käyttää sellaisia matkustajan poistamiseksi tai kiinni ottamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon matkustajan käyttäytyminen ja muut olosuhteet.

Sama oikeus on kuljettajaa auttavalla matkustajalla.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 525

L a k i**joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 11 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikenteen tarkastusmaksusta 11 päivänä toukokuuta 1979 annetun lain (469/1979) 11 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 momentti laissa 540/1982, seuraavasti:

11 §

Tarkastajan oikeudet ja vastuu

— — — — —
 Jos matkustaja koettaa vastarintaa tekemällä välttää kiinni ottamisen, poliisin luo toimittamisen taikka kulkuneuvosta tai 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulta laituralueelta poistamisen, tarkastajalla on oikeus käyttää sellaisia toimenpiteen suorittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon matkustajan käyttäytyminen ja muut olosuhteet.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 526

L a k i

puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimien virka-avusta poliisille 5 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (781/1980) 6 §:n 1 ja 2 momentti ja 8 §, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 2 momentti laissa 346/1998, seuraavasti:

6 §

Virka-apuosastoon kuuluvan oikeudesta hätävarjeluun on voimassa, mitä rikoslain 4 luvun 4 §:ssä säädetään.

Virka-apuosastoon kuuluvalla, joka tämän lain mukaisesti suorittaa virka-aputehtävää, on erittäin tärkeässä ja kiireellisessä tehtävässä oikeus poliisimiehen ohjauksessa käyttää sellaisia tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joihin poliisimies hänet toimivaltansa nojalla valtuuttaa ja joita tilanne huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina.

8 §

Hätävarjelun liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 4 §:n 2 momentissa ja 7 §:ssä.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 527

L a k i

merimieslain 74 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 7 päivänä kesäkuuta 1978 annetun merimieslain (423/1978) 74 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

74 §

Järjestyksen ylläpitäminen

Päälliköllä ja häntä avustavalla henkilöllä on oikeus käyttää aluksessa sellaisia järjestyksen ylläpitämiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon vastarinnan vaarallisuus ja tilanne muutenkin.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 528

L a k i

ulosottolain 3 luvun 30 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain (37/1895) 3 luvun 30 §, sellaisena kuin se on laissa 622/1967, seuraavasti:

3 luku

Yleisiä säännöksiä tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta

30 §

Ulosottomiehellä on oikeus avauttaa lukkoja ja ovia sekä etsiä huoneita ja säilytyspaikkoja, jos täytäntöönpanossa sitä tarvitaan. Vastarintaa kohdatessaan ulosottomiehellä on oikeus saada poliisilta virka-apua, mutta hän voi itsekin käyttää sellaisia

vastarinnan murtamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon virkatehtävän laatu ja vastarinnan vaarallisuus sekä tilanne muutenkin.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 529

Laki

turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa 3 päivänä joulukuuta 1999 annetun lain (1121/1999) 6 § seuraavasti:

6 §

Henkilön poistaminen tuomioistuimesta

Jos henkilö kieltäytyy turvatarkastustoi-
menpiteestä, turvatarkastaja voi poistaa hänet
tuomioistuimesta.

Turvatarkastaja voi tarvittaessa käyttää
sellaisia henkilön poistamiseksi tuomiois-
tuimesta tarpeellisia voimakeinoja, joita voi-
daan pitää puolustettavina, kun otetaan hu-
mioon henkilön käyttäytyminen ja muut
olosuhteet. Tuomioistuimen palveluksessa

oleva muu kuin virkamies ja edellä 4 §:n 2
momentissa tarkoitettu turvatarkastaja ei kui-
tenkaan saa käyttää voimakeinoja henkilön
poistamiseksi tuomioistuimesta, ellei muusta
lainsäädännöstä muuta johdu.

Voimakeinojen käytön liioittelusta sääde-
tään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3
momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 530

L a k i

turvatarkastuksista lentoliikenteessä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvatarkastuksista lentoliikenteessä 22 päivänä huhtikuuta 1994 annetun lain (305/1994) 6 §:n 2 momentti ja
lisätään 6 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

6 §

Paikalta poistaminen

— — — — —
Poistamisessa voidaan tarvittaessa käyttää sellaisia henkilön poistamiseksi lentokenttäalueelta tai lentoasemarakennuksesta tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon lentoliikenteen turvallisuuden vaarantuminen, poistettavan henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 531

L a k i

aluevalvontalain 31 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä elokuuta 2000 annetun aluevalvontalain (755/2000) 31 §:n 3 momentti seuraavasti:

31 §

Voimakeinojen käyttö

7 §:ssä. Hätävarjelusta säädetään rikoslain 4 luvun 4 §:ssä ja pakkotilasta saman luvun 5 §:ssä.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 532

L a k i

mielenterveyslain 22 d §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 14 päivänä joulukuuta 1990 annetun mielenterveyslain (1116/1990) 22 d §:ään,
sellaisena kuin se on laissa 1423/2001, uusi 4 momentti seuraavasti:

22 d §

Liikkumisvapauden rajoittaminen

Voimakeinojen käytön lioittelusta sääde-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

tään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3
momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 533

L a k i

säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä 15 päivänä helmikuuta 2002 annetun lain (116/2002) 35 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

35 §

Voimakeinojen käyttö

tään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Voimakeinojen käytön liioittelusta sääde-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 534

L a k i

sotilaskurinpitolain 8 ja 38 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilaskurinpitolain (331/1983) 8 § ja 38 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 § osaksi laeissa 652/1991 ja 991/1997 ja 38 §:n 3 momentti mainitussa laissa 991/1997, seuraavasti:

8 §

Jos henkilö, jolle tuomitaan tai määrätään kurinpitoseuraamus, on ennen asian ratkaisemista ollut rikoksen johdosta vapautensa menettäneenä, kurinpitorangeistuksesta tai -ojennuksesta on tehtävä rikoslain 6 luvun 13 §:ssä tarkoitettu vähennys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vähennystä laskettaessa yksi vapaudenmenetysvuorokausi vastaa yhtä arestivuorokautta, kahden päivän kurinpitosakkoa, kahta poistumisrangeistus- tai poistumiskieltovuorokautta sekä kolmea kertaa ylimääräistä palvelusta.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

38 §

Kumotessaan päätöksen esimies voi määrätä asian otettavaksi uudelleen käsiteltäväksi tai ottaa sen itse välittömästi ratkaistavakseen taikka saattaa asian toimivaltaiselle syyttäjälle. Asiaa uudelleen käsiteltäessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä rikoslain 6 luvun 16 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 535

L a k i

nuorista rikoksentekijöistä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nuorista rikoksentekijöistä 31 päivänä toukokuuta 1940 annetun lain (262/1940) 6 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 3/1969, seuraavasti:

6 §
Nuorelle rikoksentekijälle tämän kahdeksaatoista vuotta nuorempana tekemästä rikoksesta tuomittavan rangaistuksen määrään sovelletaan, mitä rikoslain (39/1889) 6 luvun

8 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 536

L a k i

rikesakkomenettelystä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikesakkomenettelystä 21 päivänä tammikuuta 1983 annetun lain (66/1983) 16 §:n
3 momentti seuraavasti:

16 §

Rikesakkotuomari voi jättää rikkojan rangaistukseen tuomitsematta samoin edellytyksin kuin rikoslain 6 luvun 12 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 537

Laki

vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä 9 päivänä heinäkuuta 1953 annetun lain (317/1953) 7 §, sellaisena kuin se on laissa 303/1971, seuraavasti:

7 §

Kun tuomio, jonka mukaan rikoksenteijä voidaan määrätä eristettäväksi pakkolaitokseen, on saanut lainvoiman, kysymys eristämisestä on otettava käsiteltäväksi, kun tuomitusta rangaistuksesta on suoritettu, tuomioistuimen rikoslain 6 luvun 13 §:n nojalla tekemää vähennystä lukuun ottamatta, vähintään kolmannes, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa tuomion antamisesta, ja viivy-

tyksettä ratkaistava vankilaoikeudessa. Vankilaoikeuden on määrättävä rikoksenteijä eristettäväksi pakkolaitokseen, jos häntä on pidettävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla vaarallisena toisen hengelle tai terveydelle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 538

L a k i

yhdyskuntapalvelusta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhdyskuntapalvelusta 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1055/1996) 3 §,
sellaisena kuin se on osaksi laissa 754/1997,
muutetaan 4 §, sellaisena kuin se on laissa 66/2003, ja
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Yhdyskuntapalvelu

Yhdyskuntapalveluun tuomitsemisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

4 §

Soveltuvuusselvitys

Yhdyskuntapalvelusta suoriutumisen arvi-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

oimista varten kriminaalihuoltolaitos laatii yhdyskuntapalvelusta annetun asetuksen (1259/1990) 3 §:ssä tarkoitetun soveltuvuusselvityksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 539

L a k i

rikoslain voimaannpanemisesta annetun asetuksen 3 ja 12 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rikoslain voimaannpanemisesta 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun asetuksen (39/1889) 3 ja 12 §, sellaisena kuin niistä on 3 § laissa 770/1990.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 540

L a k i

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista 12 päivänä huhtikuuta 2002 annetun lain (282/2002) 28 §:n 4 momentti seuraavasti:

28 §

Vartijan oikeudet

— — — — —
Jos poistettava, kiinni otettava tai turvallisuustarkastuksen kohteeksi joutunut koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, kiinni ottamisen tai turvallisuustarkastuksen suorittamisen, vartijalla on oikeus käyttää sellaisia henkilön poistamiseksi tai kiinni

ottamiseksi taikka turvallisuustarkastuksen suorittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

HE 44/2002
LaVM 28/2002
EV 261/2002

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 514—540, 5 arkkia